

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

71 – 15/ 14
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел. бр. 12503

датум: 30. 4. 2014. г.

**Извештај о контролној посети
Специјалној болници за психијатријске
болести „Свети Врачеви“
– поступање по препорукама -**

Београд, март 2014. године

У циљу праћења поступања по препорукама упућених у Извештају о посети Специјалној болници за психијатријске болести „Свети Врачеви“ у Новом Кнежевцу из 2012. године, Заштитник грађана је, у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ), 27. марта 2014. године обавио контролну посету СБПБ „Свети Врачеви“ и том приликом утврдио следеће:

2. МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ

2.4. Одржавање хигијене

УТВРЂЕНО

Објекти одељења Психијатрија 2 и Психијатрија 5 су стари, неодржавани, у руинираном стању. Поједине собе су велике, имају преко десет кревета. Тоалети Психијатрије 5 немају врата, а на вратима тоалета на Психијатрији 2 не постоје браве.

ПРЕПОРУКА

Извршити адаптацију одељења Психијатрија 2 и Психијатрија 5. Постојеће велике собе поделити на мање. У тоалетима обетбедити приватност пацијената.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Посебно додељеним средствима је на оба одељена стављен нови кров, а Болница је од својих средстава заменила прозоре, врата, плочице у оквиру мокрих чворова и др. У тоалетима је обезбеђена приватност пацијената. Сви мокри чворови Психијатрије 5 су реновирани.

Собе располажу са 2, 4, 6 или 8 кревета, али у собама углавном није смештено више од 6 пацијената.

За комплетну адаптацију објеката Психијатрија 3, Болница чека одобрење финансијских средстава у оквиру сачињеног пројекта.

2.5. Хуманизација простора и одеће

УТВРЂЕНО

Велики број пацијената који не могу сами да брину о себи носи болничке пиџаме уместо дневне одеће.

ПРЕПОРУКА

Болница ће охрабривати пацијенте да током дана носе дневну одећу.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Болница је издвојила сопствена средства и купила око 200 комплета тренерки и одеће која је прилагођена потребама пацијената (за излазак до града, цркве, за јутарње вежбе, спортске активности и сл.).

Велики број пацијената се облачи у складу са материјалним могућностима, али како су то углавном социјално угрожена лица, Болница им обезбеђује гардеробу.

УТВРЂЕНО

Собе пацијената и трпезарије у којима пацијенти проводе доста времена су, осим на одељењу Психијатрија 1, оскудно уређене и безличне са веома мало личних ствари пацијената.

ПРЕПОРУКА

Болесничке собе и остали простори у којима бораве пацијенти (дневни боравци, ходници, трпезарија...) декорисаће се на тај начин да стварају утисак хуманијег окружења и осликавају посебности пацијената који их користе. Болница ће охрабрити пацијенте да доносе своје личне ствари: књиге, часописе, фотографије.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступљено је по препоруци.**

Поред личних ствари које су примећене у собама, у већини ходника се налазе фотографије, као и радови пацијента са радне терапије. У трпезарији су промењени столови и столице.

Такође, сређене су и стазе у оквиру Болничког комплекса, а пацијенти су, на сопствену иницијативу, офарбали клупе и уредили цветне аранжмане.

2.8. Време на свежем ваздуху и рекреација**УТВРЂЕНО**

У Болници пацијенти који имају потребе за додатном подршком особља имају ограничен приступ свакодневним вежбама на отвореном и другим садржајима из овог домена.

ПРЕПОРУКА

У Болници ће свим пацијентима којима је то неопходно особље пружити додатну подршку како би што више времена боравили напољу, а у складу са њиховим могућностима и да учествују у организованим свакодневним вежбама.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступљено је по препоруци.**

Сви покретни пацијенти свако јутро имају организоване физкултурне вежбе, а послеподне и спортско-рекреативну. Током поподнева имају слободне време које употпуњавају радном терапијом – саде цвеће, праве предмете различите намене, цртају и сл.

Када временске прилике то омогућавају, пацијенти који су у клинички стабилном стању већину времена проводе на свежем ваздуху или ван круга Болнице (уз одобрење лекара).

3. СТРУЧНА ОРГАНИЗАЦИЈА**3.2. Запослени и услови рада****УТВРЂЕНО**

У Болници није ангажован довољан број специјалиста психијатрије као и окупационих/радних терапеута, подобан да се свим пацијентима омогући пружање здравствене заштите и психосоцијалне рехабилитације у складу са модерним стандардима.

ПРЕПОРУКА

Болница ће сачинити анализу потребног броја и стручног профила запослених, посебно специјалиста психијатрије и окупационих/радних терапеута, подобног да се свим пацијентима Болнице омогући пружање здравствене заштите у складу са важећим прописима и стандардима.

Болница ће напред описану анализу доставити Министарству здравља Републике Србије.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступљено је по препоруци.**

Болница је у протеклом периоду Министарству здравља упутила три дописа, и то:

1. Захтев за измене кадровске структуре и за повећање уговореног броја запослених на терет средстава обавезног здравственог осигурања, број 02-390/1, од 16.11.2012. године;
2. Захтев за измену кадровског плана и за повећање уговореног броја запослених на терет средстава обавезног здравственог осигурања, број 02-512/1, од 04.11.2013. године;
3. Захтев за измену кадровског плана и за повећање уговореног броја запослених на терет средстава обавезног здравственог осигурања, број 02-596/1, од 17.12.2013. године.

Такође, извршен је и увид у „Кадровски план за Специјалну болницу за психијатријске болести Нови Кнежевац“, од 11.04.2013. године, из кога произилази да Болници и не припада више кадра. У протеклом периоду Болница је упустила још два лекара, тако да су се приближили нормативу.

Проблем „акутних постеља“ постоји још увек. Болници није признат одређен број постеља за збрињавање акутних стања, што би довело до повећања норматива у погледу броја запослених, иако Болница те активности већ обавља.

Насупрот постојећим нормативима, у „Мишљењу о извршењу плана рада Специјалне болнице за психијатријске болести Нови Кнежевац за период 1. до 12. 2013. године“, од 05.02.2014. године, Завода за јавно здравље Кикинда, наглашава се недостатак кадра, и то: 4 доктора медицине, 1 фармацеут, и 41 немедицински радник.

3.8. Начин финансирања**УТВРЂЕНО**

Постојећи систем финансирања Болнице не врши се сходно стварно обављеним услугама, већ по основу критеријума који не респектују специфичности једне психијатријске болнице, чиме се не врши адекватно подмиривање трошкова лечења и рехабилитације пацијената, а што има за последицу потешкоће у раду болнице.

ПРЕПОРУКА

Болница ће сачинити анализу постојећег система финансирања Болнице, уз указивање на постојеће недостатке, као и на модел финансирања који би омогућио пуно уживање права на лечење и рехабилитацију, односно боље функционисање Болнице.

Болница ће анализу доставити Министарству здравља.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Прихваћена препорука.

Према наводима, директорка Болнице, је након посете НПМ-а 2012. године, на састанку са представницима надлежног органа указала на посебне потребе Болнице, имајући у виду специфичности рада, пацијената и уопште посебности психијатријске болнице. Међутим, поводом тога, Болница није добила никакав одговор.

У априлу 2012. године је извршена контрола од стране РФЗО Филијала Кикинда о наменском трошењу средстава за материјалне и остале трошкове. Контролни орган је закључио да се Болници не одобравају додатна средства, с обзиром да су, према њиховом мишљењу, постојећа средства довољна за извршавање свих области делатности Болнице. У Болници сматрају да у оваквој констелацији односа, сваки даљи напор, који је учињен у правцу повећања средстава и уважавања специфичности психијатријске области показао се као излишан.

У погледу финансирања, Болница се обратила Министарству здравља молбом да буде увршћена на листу приоритета здравствених установа у оквиру пројекта енергетске ефикасности. Међутим, према наводима директорке, нису добили одговор од Министарства.

3.9. Евиденција пацијената и пружених услуга

УТВРЂЕНО

У Болници не постоји електронски база података о пацијентима, што онемогућује системско праћење здравственог стања пацијената.

ПРЕПОРУКА

Болница ће формирати електронску базу података, подобну за анализу свих параметара везаних за лечење и рехабилитацију пацијената.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

У Болници постоји електронска база података о пацијентима. Болница је од стране Министарства здравља информисана да је софтверско повезивање свих рачунара са свих одељења планирано за 2015. годину.

3.10. Подршка за запослене

УТВРЂЕНО

Медицинске сестре и техничари оцењују свој посао као стресан, што се може довести у везу са околностима да су углавном без одговарајуће обуке и систематске подршке.

ПРЕПОРУКА

Болница ће увести редовне састанке/супервизије за целокупно ангажовано особље које ради са одређеном групом пацијената под вођством искуснијег лекара/начелника одељења са циљем размене искустава везаних за проблеме у раду са пацијентима и спречавање синдрома изгарања.

Посебно ће увести могућности за едукацију и подршку ван институције као што су индивидуалне супервизије, студијске посете и слично. Болница ће подстицати сарадњу са независним телима, истраживачима и едукативним установама.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Прихваћена препорука.

Према речима директорке, дата је препорука начелницима одељења да се посвети пажња запосленима, а посебно средњем медицинском кадру. Извршен је увид у један извештаја са састанка главних сестара.

4. ПРАВНИ ОСНОВ ПРИЈЕМА И ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА

4.1.1. Пријем у болницу по пристанку пацијента

УТВРЂЕНО

Изјава о сопственој сагласности за пријем у Болницу дата је у присуству само једног сведока, а унети подаци о том лицу су непотпуни.

ПРЕПОРУКА

Приликом пријема пацијанта на лечење у Болницу на основу сопствене сагласности, изјава пацијента о сагласности мора бити дата у присуству два сведока, уз уношење података о њиховом идентитету.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Прихваћена препорука.

Болница је у периоду до доношења Закона о заштити особа са менталним сметњама („Сл. гласник РС“, бр. 45/13) поступала у складу са препоруком НПМ. Како је Закон предвидео другачију процедуру пријема пацијената на основу сопствене сагласности, Заштитник грађана очекује да ће Болница у наредном периоду поступати у потпуности у складу са одредбама тог Закона.

УТВРЂЕНО

Поједини пацијенти у Болници задржавају се на лечењу у смештајним капацитетима који су закључани¹ по основу изјаве о сагласности за пријем у болницу, иако постоје разлози за сумњу у релевантност њихове воље².

ПРЕПОРУКА

Када постоје разлози за сумњу у релевантност воље пацијента због његове неспособности за нормално расуђивање, Болница га неће задржавати на лечењу на основу његове изјаве о сагласности за пријем у болницу, већ ће га задржати због природе болести, а у складу са прописима који уређују смештање и задржавање душевно оболелих лица без њихове сагласности³.

¹ а које пацијент не може свакодневно да напусти по својој вољи

² то је посебно очигледно у случајевима када се та задржавања врше у време када су у току поступци за њихово лишавање пословне способности.

³ Закон о ванпарничном поступку

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Прихваћена препорука.**

Током контролне посете нису уочени пацијенти који су задржани на лечењу у Болници, односно који су лишени слободе закључавањем, а који су смештени у Болницу на основу сагласности за пријем у Болницу иако су постојали разлози за сумњу у релевантност њихове воље.

Заштитник грађана очекује да ће у даљем раду Болница поступати по овој препоруци и посебно упућује на препоруку, која је упућена Специјалној болници за психијатријске болести „Др Славољуб Бакаловић“ у Вршцу бр. 12-907/12 од 31. 12. 2013. године, а која гласи: „Специјална болница за психијатријске болести „Др Славољуб Бакаловић“ у Вршцу ће убудуће извршити хоспитализацију сагласно прописима који уређују смештај без пристанка лица са менталним сметњама, односно задржавање без пристанка у психијатријску установу, у случајевима када постоје разлози за сумњу у релевантност изјаве воље грађанина/грађанке, односно у њихову способност за расуђивање.“

УТВРЂЕНО

Поједини пацијенти у Болници задржавају се на лечењу на основу изјаве привременог старатеља о сагласности за њихов пријем у болницу и када решењем Центра за социјални рад привремени старалац није посебно овлашћен да предузме ту правну радњу.

ПРЕПОРУКА

Болница неће задржавати на лечењу пацијента на основу изјаве његовог привременог старатеља о сагласности за пријем у болницу.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Прихваћена препорука.**

Сходно одредбама чл. 20. Закона, лица са менталним сметњама се задржавају у установи уз сопствени писмени пристанак или уз писмени пристанак члана уже породице или законског заступника.

УТВРЂЕНО

У Болници, пацијенти се примају на основу њихове сагласности „на пријем“, без прецизирања на шта се сагласност односи, да ли на лечење (на предложену медицинску меру) или/и на хоспитализацију (на смештање у болницу).

ПРЕПОРУКА

Болница ће приликом пријема пацијента на основу њихове сагласности, прибавити њихову сагласност и на предложену медицинску меру (на лечење) и сагласност на смештање у болницу (на хоспитализацију).

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступа се по препоруци.**

Пацијенти, приликом пријема у Болницу, дају писану сагласност на предложену медицинску меру.

Овом приликом Заштитник грађана посебно наглашава да када је приликом пријема дата

писана сагласност на предложену медицинску меру, она се односи искључиво на медицинске мере које су спроведене у моменту пријема и одмах након пријема, а да је за сваку нову медицинску меру или за измену постојеће медицинске мере потребно прибавити нову сагласност, након што се пацијенту дају све неопходне информације.

4.1.2. Пријем у болницу без пристанка пацијента

УТВРЂЕНО

У Болници постоји појава да се решења суда о смештању и задржавању у Болници не достављају пацијенту, односно његовом стараоцу.

ПРЕПОРУКА

Болница ће пацијентима благовремено уручивати решења о смештању и задржавању, достављена од стране суда, на који начин ће им омогућити остваривање права на делотворни правни лек.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступа се по препоруци.

Одлука суда о задржавања лица са менталним сметњама се уручује том лицу. Према наводима запослених, пацијент потписује доставницу о пријему судске одлуке, а потписана доставница се враћа у суд, као доказ да је лице примило одлуку о задржавању без пристанка.

УТВРЂЕНО

Лекари запослени у Болници поступају у својству вештака пред судом у ванпарничним поступцима у којима је Болница странка у својству предлагача.

ПРЕПОРУКА

Лекари запослени у Болници неће поступати у својству вештака пред судом у ванпарничним поступцима у којима је Болница странка у својству предлагача.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Прихваћена препорука.

Према наводима запослених, вештачења не врше вештачи психијатри који су запослени у Болници у случајевима када је Болница предлагач.

4.2.2. Слобода кретања

Везивање узнемирених /насилних пацијената

УТВРЂЕНО

У Болници се физичко спутавање - фиксација уобичајено врши везивањем једног екстремитета.

ПРЕПОРУКА

У Болници физичко спутавање - фиксација неће се вршити везивањем само једног екстремитета.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Прихваћена препорука.

Према наводима запослених, до доношења Правилника о ближим условима за примену физичког спутавања и изолације лица са менталним сметњама која се налазе на лечењу у психијатријским установама („Сл. гласник РС“, бр. 94/13), поступано је у складу са препоруком НПМ, а након тога поступа се у потпуности у складу са Правилником.

УТВРЂЕНО

У Болници се посебна књига - евиденција фиксација пацијената не води довољно уредно и не садржи све релевантне податке које се односе на физичко спутавање.

ПРЕПОРУКА

Болница уредно водити посебну књигу - евиденцију фиксација пацијената, у којој ће, у посебној рубрици уписивати тачно време почетка фиксације, и то одмах по фиксирању, као и у посебној рубрици тачно време окончања фиксације, и то одмах по престанку фиксирања, разлоге за прибегивање тој мери, име лекара који је наредио или одобрио меру, опис свих евентуалних повреда пацијента или особља, као и остале релевантне околности случаја.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Увидом у Књигу евиденције фиксираних пацијената утврђено је да се у ову евиденцију уносе следећи подаци: редни број фиксације; презиме и име пацијента; шифра болести; одељење; време почетка фиксације; време завршетка фиксације; опредељена терапија; разлог фиксације; потпис и факсимил лекара.

Подаци о обиласцима од стране надлежног психијатра и другог медицинског особља, о обавештавању законског заступника пацијента, о евентуалним повредама узрокованим фиксацијом и о коментарима самог пацијента уносе се у историју болести. У складу са одредбама Закона о заштити лица са менталним сметњама и Правилника о спутавању и изолацији, сачињен је образац, који ће се надаље примењивати и који ће, поред историје болести, бити сарджан у књизи евиденције фиксације.

4.3.1. Право на информације о поступању у болници и правима пацијената

УТВРЂЕНО

Пацијенти који су примљени на лечење у Болницу, нити њихове породице и/или старатељи, не добијају било какве писане информаторе о начину поступања у Болници нити о пацијентовим правима.

ПРЕПОРУКА

Болница ће сачинити писане информаторе (брошуре) о начину поступања у Болници и пацијентовим правима, које ће одмах по пријему на лечење у Болницу уручивати пацијентима и њиховим породицама и/или старатељима.

Сваком пацијенту који није у стању да разуме брошуру на прикладан начин ће се пружити помоћ ради њеног схватања у границама постојећих интелектуалних моћи пацијента.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Болница је израдила неколико типова брошура – Водичи за пацијенте и њихове породице, у којима су описани различити видови поремећаја, процедуре лечења, укључивање породице пацијента у лечење и сл. Такође, према наводима запослених, пацијентима на одељењима доступни су СРТ стандарди, који се тичу поступања са психијатријским болесницима. На огласним таблама по одељењима су на српском и мађарском језику постављена обавештења о кућном реду, у којима је наведен распоред дневних активности.

4.2.6. Право на приговор/Заштитник пацијентових права

УТВРЂЕНО

Пацијенти смештени и задржани у Болници до сада нису подносили приговоре заштитнику права пацијената, нити су се обраћали Болници за пружање правне помоћи.

У Болници се не воде књиге намењене евидентирању напред наведених активности.

ПРЕПОРУКА

Болница ће спровести активности усмерене ка информисању пацијената о њиховим правима, као и њиховом охрабривању да када су незадовољни пруженом здравственом заштитом и третманом подносе приговоре Заштитнику права пацијената, као и да, када имају потребу, захтевају пружање правне помоћи.

У Болници ће се у посебним књигама евидентирати обављање напред наведених активности.

О поднетим приговорима сачињаваће се периодични извештаји.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Сходно Закону о правима пацијената („Сл. гласник“, бр. 45/13), притужбе се подносе саветнику за заштиту права пацијената у јединици локалне самоуправе. Обавештења о остваривању овог права, као и основни подаци о саветнику (име и презиме; број телефона; адреса; као и радно време) су, на српском и мађарском језику, видно истакнути на огласним таблама по одељењима и на улазу у Болницу.

У протеклом периоду није био поднетих притужби, нити захтева за правном помоћи.

5. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

5.2.. Индивидуални план лечења

УТВРЂЕНО

Индивидуални планови лечења пацијената у Болници не садрже елементе који се подразумевају у савременој пракси и заснивају се углавном на ставу лекара као неприкосновеног ауторитета, чиме се пацијентима не омогућује адекватна здравствена заштита и психосоцијална рехабилитација.

ПРЕПОРУКА

Садржај индивидуалних планова лечења пацијената у Болници ће се употпунити свим неопходним програмима психосоцијалне рехабилитације, између осталог и у

погледу окупационе (радне) терапије, групне терапије, индивидуалне психотерапије, активностима у области драме, музике, спорта и сличног.

У сачињавању планова лечења укључени ће бити едуковани стручњаци различитих профила и сами пацијенти.

Индивидуални планови треба да укључе и план подршке након отпуста. Исти се у писменом облику требају прилагати у сваки здравствени картон. и спроводе га едуковани стручњаци различитих профила и у чију израду и евалуацију су активно укључени и сами пацијенти. Индивидуални планови треба да укључе и план подршке након отпуста.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Према изјавама директорке и лекара Болнице, направљен је план по коме се у свакој историји болести уписује индивидуални план лечења, те се за сваког пацијента уписује шта се планира у току хоспитализације (групна терапија, радно/окупациона терапија), и прилаже се у историју болести.

5.3. Однос хоспиталног и постхоспиталног лечења

УТВРЂЕНО

По наводима особља Болнице, не постоје одговарајуће службе за заштиту менталног здравља у заједници које могу да преузму бригу о пацијентима након лечења у Болници, чиме се онемогућава континуитет неге и адекватна психосоцијална рехабилитација.

ПРЕПОРУКА

Болница ће без одлагања сачинити анализу постојећих потреба за одговарајућим службама за заштиту менталног здравља у заједници које могу да преузму бригу о пацијентима по отпуштању са лечења, а за подручје области коју Болница покрива.

Болница ће анализу доставити Министарству здравља.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Прихваћена препорука.

У Болници је направљен план отварања Центра за ментално здравље у заједници у Кикинди, у коме ће радити лекари из Болнице. Предлог тог плана је предат за финансирање фонду „Отворени загрљај“.

5.6. Психотерапија

УТВРЂЕНО

У Болници је недовољан број пацијената укључен у различите модалитете индивидуалне и групне психотерапије.

ПРЕПОРУКА

Болница ће без одлагања створити услове за укључивање што већег броја пацијената у различите модалитете индивидуалне и групне психотерапије.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Током посете извршен је увид у документа која указују да је већи број пацијената укључен у различите модалитете индивидуалне и групне терапије: 1. Извештај о едукацији о болестима зависности, укупно 6 пацијената; 2. Извештај о присуствовању „мотивационој групи“, укупно 13 пацијената; 3. Месечни извештај о вођењу група у Дневној болници (болести зависности), укупно 12 пацијената; 4. Извештај о учешћу у психодрамској групи, укупно 9 пацијената.

5.8. Едукација из области менталног здравља

УТВРЂЕНО

Медицинске сестре и техничари немају одговарајућу континуирану обуку из области менталног здравља и рада са ментално оболелим особама, што може утицати на квалитет здравствене заштите и психосоцијалне рехабилитације пацијената.

ПРЕПОРУКА

Болница ће изградити програм едукације средњег медицинског кадра преко утврђења потреба, плана сарадње са едукативним установама и организацијама и увођења процедура за надгледање организације тренинга и евалуацију постигнутих резултата преко својих већ постојећих тела.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

Током контролне посете извршен је увид у „План образовања и стручног усавршавања запослених у Специјалној болници за психијатријске болести „Свети Врачеви“ Нови Кнежевац за 2014. годину“, где су наведене и активности које се односе и на средњи медицински кадар.

Према речима директорке, направљен је план предавања у установи. На увид је достављена евиденција одржаних предавања у Болници у оквиру континуиране медицинске едукације, а које су похађали и медицински радници средње стручне спреме, и то укупно десет предавања: 3 у 2012., 3 у 2013. и 4 у 2014. години.

6. ПСИХОСОЦИЈАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

6.1. Окупациона (радна) терапија

УТВРЂЕНО

У Болници велики број пацијената већину будног времена проводи пасивно седећи и боравећи на ходницима без организованих активности, а да је, према проценама које смо добили од особља, само око једна трећина пацијената значајније укључена у неки вид психосоцијалне рехабилитације.

У Болница не постоји довољан броја стручњака за рад на пословима психо-социјалне рехабилитације.

ПРЕПОРУКА

Болница ће разрадити доступне и прилагођене рехабилитационе психо-социјалне активности за пацијенте болнице и укључити све пацијенте у програме психо-социјалне рехабилитације у складу са њиховим потребама, прилагођено њиховим могућностима.

Болница ће сачинити анализу потребног броја стручњака за рад на пословима психо-социјалне рехабилитације и/или обучити психијатријске сестре и техничаре у стицању знања и развоју вештина потребних за успешну рехабилитацију особа које су тренутно готово искључиво третиране фармаколошки.

Болница ће напред описану анализу доставити Министарству здравља.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступљено је по препоруци.**

У разговору са запосленима и радним терапеутима закључено је да је њихов обим посла проширен. У Дневној болници имају 40-50 пацијената дневно, а на сваком одељењу по око 20-30 пацијената је укључено у рехабилитационе активности. Ради се у две смене. Пацијенти су укључени у разне активности, као што су декорација материјала, сликање, обука за рад на машини за израду предмета од дрвета, израда украсних предмета од медиапана, организују продајне изложбе, имају библиотеку и добијају дневну штампу. Пацијенти, на Скупштини, сами одлучују о располагању новцем, који се добија од продајних изложби.

Болница је од Министарства здравља затражила да се дозволи запошљавање још једног психолога.

6.2. Организоване културне, забавне и спортске активности**УТВРЂЕНО**

Велики број пацијената већину будног времена проводи пасивно седећи и боравећи на ходницима, без организованих културне, забавне и спортске активности.

ПРЕПОРУКА

Болница ће унапредити рехабилитационе психо-социјалне културне, забавне и спортске активности за пацијенте. Болница ће учинити напоре да се укључи велика већина пацијената у наведене програме, у складу са њиховим потребама, прилагођено њиховим могућностима.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ**Поступљено је по препоруци.**

У Болници се организују различите културне активности (излети, обилазак зоолошког врта, позоришне представе). Уз то су организоване спортске активности (пикадо, пилатес, вожња бицикла, одбојка).

Извршен је увид у документ „Ванболничке активности“, у коме су побројане (укупно 19) активности које су се спроводиле ван Болнице у току 2013. и 2014. године. Ове активности укључују свечаности, приредбе, верске активности, посете позориштима, одласке на концерте, итд.

7. ЕТИЧКА ПИТАЊА

7.5. Укључивање пацијената – Савет пацијената

УТВРЂЕНО

У Болници не постоји и не практикује се укључивање пацијената у доношење важних одлука везано за боравак пацијената у Болници.

ПРЕПОРУКА

Болница ће у што краћем року на организован начин укључити пацијенте у доношење важних одлука релевантних за њихов боравак и лечење у Болници.

Болница ће организовати информативне сесије за пацијенте и за запослене и пружити техничку подршку у организовању и спровођењу избора и рада Савета пацијената.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ

Поступљено је по препоруци.

У Болници је организована Скупштина пацијената која се састаје једном месечно, о чему се води евиденција. На Скупштини се дискутује о питањима потреба пацијената. Такође, корисници који се лече у Болници основали су удружење „Сунце“, које је настало из групе самопомоћи у Дневној болници.